

חוק התכנון והבנייה
התשכ"ה - 1965

תכנית מתאר ארצית משולבת למשק המים
נחלים וניקוז
תמ"א 34ב/3

הוראות התכנית

משרד הפנים	
חוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965	
תכנית מתאר ארצית מאושרת	
ע"י הממשלה לפי החלטתה מסי 696	
מיום כ"ב תמוז תשס"ו (16.07.06)	
והחתימה בידי מזכיר הממשלה ובידי שר הפנים	
שר הפנים	מזכיר הממשלה
	תאריך: 6.12.06

אוגוסט 2006
אלול - התשס"ו

הוראות התכנית

חוק התכנון והבנייה
התשכ"ה - 1965

תכנית מתאר ארצית משולבת למשק המים -
נחלים וניקוז

תמ"א 34 ב"3

הוראות התכנית

אוגוסט 2006
אלול תשס"ו

תוכן העניינים

1.	שם התכנית	3
2.	תחום התכנית	3
3.	מסמכי התכנית	3
4.	הגדרות, פרשנות וסמכויות	4
5.	מטרת התכנית	5
6.	גבולות ותחומים	5
7.	שימושים בעורק, ברצועות המגן ובפשטי ההצפה	6
8.	אישור תכניות	7
9.	אישור היתרים	8
10.	תכנית למפעל ניקוז	8
11.	חוות דעת של רשות ניקוז לתכנית	9
12.	נחל וסביבתו	9
13.	גמישות ורמת דיוק	10
14.	יחס לתכניות אחרות	11
15.	הוראות מעבר	11
16.	דיווח ועדכון	11
	נספח מנתח א'	12

חוק התכנון והבנייה התשכ"ה - 1965

תכנית מתאר ארצית משולבת למשק המים - נחלים וניקוז

תמ"א 34 ב'3

1. שם התכנית

תכנית זו תקרא: "תמ"א 34 ב'3 - תכנית מתאר ארצית משולבת למשק המים - נחלים וניקוז (להלן: "התכנית" או "תכנית זו").

2. תחום התכנית

התכנית תחול בכל שטח מדינת ישראל.

3. מסמכי התכנית

תכנית זו כוללת את המסמכים הבאים: הוראות התכנית, הכוללות 15 עמודים (להלן: "הוראות התכנית").

3.1 נספח מנחה א' - הנחיות להכנת נספח לניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז לתכנית.

3.2 תשריטים ב 5 גיליונות (להלן "התשריט") בקנה מידה 1:100,000 כמפורט להלן:

3.2.1 גיליון מס' 1 - רמת הגולן, הגליל, הכרמל;

3.2.2 גיליון מס' 2 - השרון, מישור החוף;

3.2.3 גיליון מס' 3 - השפלה, צפון הנגב, מדבר יהודה;

3.2.4 גיליון מס' 4 - הר הנגב, ערבה תיכונה;

3.2.5 גיליון מס' 5 - ערבה דרומית.

3.3 כל מסמכי התכנית מהווים חלק בלתי נפרד ממנה וייקראו כמקשה אחת. במקרה של סתירה בין הוראות התכנית והתשריט יגברו הוראות התכנית על התשריט.

4. הגדרות, פרשנות וסמכויות

4.1 בתכנית זו:

- כהגדרתו בחוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות, התשי"ח - 1957.

"מפעל ניקוז"
- גיא, ערוץ או אפיק שזורמים בו מים משך כל השנה או בחלקה.

"נחל"
- כל פעולה שמטרתה לרכז, לאגור, להשהות, להוביל, להחדיר או להרחיק מים עיליים או אחרים, לרבות הגנה מפני שיטפונות וצמצומם, המזיקים או העלולים להזיק לחקלאות, לבריאות הציבור, לפיתוח הארץ או לקיום שירותים סדירים במדינה.

"ניקוז"
- נקודת המפגש של מדרון טבעי או מוסדר של עורק עם גובה פני הקרקע שבצד העורק.

"נקודת מדידה"
- נפח מים הזורמים בחתך רוחב מוגדר של העורק ביחידת זמן.

"ספיקה"
- ספיקה המתוכננת להעברה בעורק בהסתברות מוגדרת.

"ספיקת התכן"
- כהגדרתו בחוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות, התשי"ח - 1957.

"עורק"
- עורק אליו מתנקזים עורקים משניים ובו ספיקת התכן גדולה כמסומן בתשריט בקו כחול עבה.

"עורק ראשי"
- עורק בו ספיקת התכן בינונית או נמוכה כמסומן בתשריט בקו כחול דק.

"עורק משני"
- שטח שבו זורמים או עומדים מים, באופן קבוע או לפרקים, כתוצאה מזרימת מים שהעורק אינו מצליח להעביר.

"פשט ההצפה"
- קווי מים לסוגיהם, קווי ביוב, קווי דלק, קווי חשמל, קווי גז וקווי תקשורת.

"קווי תשתית"
- כהגדרתו בחוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות, התשי"ח - 1957.

"רצועות מגן"
- רצועות קרקע בצמוד לרצועות המגן, שהפעילויות בהן עשויות להשפיע על תפקוד העורק או להיות מושפעות ממנו.

"רצועות השפעה"
- תאגיד שהוקם מכוח חוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות, התשי"ח - 1957.

"רשות ניקוז"
- "שטח בעל רגישות נופית סביבתית גבוהה" כמסומן בתמ"א 35.

תוואי שאיננו "דרך" כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה, המאפשר מעבר להולכי רגל ורוכבי אופניים.

"תוואי להולכי רגל"

כהגדרתה בתמ"א 35.

"תכנית להרחבה ניכרת"

תכנית לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה – 1965, או לפי חוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות, התשי"ח – 1957.

"תכנית מאושרת"

4.2 כל מונח שלא הוגדר מפורשות בתכנית זו תהא נודעת לו המשמעות שיש לו בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה - 1965 (להלן "החוק") או בחוק הניקוז והגנה מפני שיטפונות, התשי"ח - 1957 (להלן "חוק הניקוז"), לפי העניין, בין שהוגדר בו מפורשות ובין שלא הוגדר כך, והוא כשאינו כוונה אחרת משתמעת.

4.3 אין בהוראות תכנית זאת כדי לגרוע מסמכויות רשויות הניקוז לפי הוראות כל דין.

5. מטרת התכנית

5.1 הבטחת המשך קיומם ותפקודם של נחלים וסביבתם, הן לצורך שיקום, שימור ופיתוח ערכי נוף, אקולוגיה ותרבות והן כמוקדים לפעילויות נופש ופנאי, בד בבד עם הבטחת תפקודם כעורקי ניקוז ופשטי הצפה להולכת מים ולצמצום נזקי סחף והצפות הנגרמים מנגר עילי.

5.2 אמצעים למימוש האמור בסעיף 5.1:

5.2.1 קביעת הוראות לשימושי קרקע בתחום העורק, בשטחים הסמוכים לו ובפשטי ההצפה;

5.2.2 קביעת הנחלים שלגביהם יוכנו תכניות לנחל וסביבתו.

6. גבולות ותחומים

6.1 רוחב עורקים ורוחב רצועות המגן ייקבעו בתכנית מאושרת.

6.2 כל עוד לא נקבע רוחב העורק במסגרת תכנית מאושרת, יהיה רוחב העורק המרחק שבין נקודות המדידה משני עבריו.

6.3 כל עוד לא נקבע רוחב רצועות המגן במסגרת תכנית מאושרת, יהיה רוחב רצועות המגן 5 מטרים מנקודות המדידה משני עברי העורק.

6.4 כל עוד לא נקבע רוחב רצועות ההשפעה לעורק במסגרת תכנית מאושרת, יהיה רוחבה, בהתאמה לסיווג כמסומן בתשריט, כדלהלן:

- 6.4.1. עורק ראשי - רצועת השפעה של 100 מ' מכל צד של ציר העורק.
- 6.4.2. לעורקים ראשיים במחוז הדרום יהיה רוחב רצועת ההשפעה 100 מטר מדוד לכל צד מנקודות המדידה.
- 6.4.3. לעורקים הראשיים הבאים במחוז הדרום: אמציה, באר-שבע, בשור, גרר, חברון, חיון, חמד, נקרות, ערבה דרומי, ערבה צפונית, פארן, צין ושקמה, יהיה רוחב רצועת ההשפעה 500 מטר לכל צד מנקודות המדידה.
- 6.4.4. עורק משני - רצועת השפעה של 50 מ' מכל צד של ציר העורק.
- 6.4.5. לעורקים משניים במחוז הדרום יהיה רוחב רצועת ההשפעה 50 מטר מדוד לכל צד מנקודות המדידה.
- 6.5. כל עוד לא נקבע תחום פשט ההצפה במסגרת תכנית מאושרת יראו את הגבולות המסומנים בתשריט כמידע תכנוני לעניין סעיפים 7, 8, 9, 11.
- 6.6. גבולות תחום נחל וסביבתו, לנחלים המסומנים בתשריט, ייקבעו בתכנית.
- 6.7. כל עוד לא נקבעו בתכנית גבולות נחל וסביבתו לנחלים המסומנים בתשריט, יהיה רוחב התחום 100 מטר מדוד לכל צד מציר הנחל.
- 6.8. לנחלים לתכנון כנחל וסביבתו במחוז הדרום יהיה רוחב התחום 100 מטר מדוד לכל צד מנקודות המדידה.

7. שימושים בעורק, ברצועות המגן ובפשטי ההצפה

- 7.1. יותרו, בתחום העורק, פעולות שמטרתן לשמור על תפקודו התקין של העורק בלבד, ובכלל זה ביצוע עבודות ייצוב העורק והגדות ופיתוח נופי. יותרו עיבודים חקלאיים, הקמת מעברים וגשרים מעל ומתחת העורק, הנחת קווי תשתית, דרכים ומסילות ותוואי להולכי רגל, ובכפוף לאמור בסעיף 14.3 – גם כרייה וחציבה. כל הפעולות והשימושים המותרים לפי סעיף זה, יותנו בכך שלא יפגעו בתפקודו התקין של עורק הניקוז.
- 7.2. יותרו בתחום רצועת המגן, הפעולות האמורות בסעיף קטן 7.1 וכן התווית דרכי שירות לטיפול בעורק.
- 7.3. מוסד תכנון ראשי להתיר על פי תכנית, בתחומי פשטי ההצפה המסומנים בתשריט, כל שימוש ובלבד ששוכנע מוסד תכנון כי הפעילויות המוצעות יביאו בחשבון את תפקידו של השטח כמווסת זרימה וכבעל חשיבות אקולוגית.
- 7.4. תותר הקמת מתקנים ומבנים בתחום רצועות המגן וההשפעה של עורק ובפשטי ההצפה אם לדעת מוסד תכנון אין חשש שיגרמו לזיהום המים.
- 7.5. תינתן עדיפות, ככל שניתן, למעבר חופשי ורציף לאורך צירי העורק או ברצועת המגן שלו או ברצועת ההשפעה שלו להולכי רגל ולרוכבי אופניים.

- 7.6. מוסד תכנון המוסמך להתיר את הפעולות המפורטות כאמור בסעיפים 7.1 - 7.5 ייתן דעתו להיבטים סביבתיים.
- 7.7. אין באמור בסעיף זה כדי להתיר פעולות הטעונות היתר, אישור או הרשאה לפי כל דין.
- 7.8. אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע בזכויות קניין בנות תוקף.

8. אישור תכניות

- 8.1. מוסד תכנון, הדן בתכנית להרחבה ניכרת, ידון בה רק לאחר קבלת חוות דעת של רשות הניקוז שהתכנית בתחומה.
- 8.2. מוסד תכנון הדן בתכנית החלה בתחום עורק ראשי, רצועות המגן וההשפעה שלו, בתחום עורק משני ורצועות המגן שלו, ובתחום פשטי ההצפה המסומנים בתשריט, למעט תכניות שאין בהן שינוי בפני הקרקע, ידון בה רק לאחר קבלת חוות דעת רשות הניקוז שהתכנית בתחומה.
- 8.3. מתכנן המחוז או מהנדס הוועדה המקומית שאליו מוגשת תכנית בתחום רצועות ההשפעה של עורק משני, יקבע אם נדרשת לתכנית חוות דעת רשות הניקוז שהתכנית בתחומה.
- 8.4. מוסד תכנון, הדן בתכנית או בבקשה להיתר לשימוש שבתחומם או בסמוך להם קיים עורק, ייבחן את הצורך בהתייעצות עם הגורמים הנדרשים לעניין בדבר ההשפעות של התכנית או השימוש המבוקש על עורק הניקוז.
- 8.5. תכנית בתחום עורק, רצועות המגן והשפעה שלו, ובפשטי ההצפה, תבטיח שמירה מרבית של פיתולי העורק, ככל שניתן, תוך התייחסות להיבטים סביבתיים של נוף ואקולוגיה.
- 8.6. בתכנית לבנייה שבתחומה מצויים עורקים קיימים או מתוכננים, הם ישולבו במערך השטחים הציבוריים הפתוחים תוך הבטחת המשך תפקודם כעורקי ניקוז.
- 8.7. תכנית הכוללת חצית עורק על ידי קווי תשתית, דרכים ומסילות ברזל, תאושר רק לאחר קבלת חוות דעת של רשות הניקוז שהתכנית חלה בתחומה.
- 8.8. מוסד תכנון ייתן דעתו על תאימות נספח ניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז עם מסמכים נוספים שהוגשו עם התכנית, כגון: תסקיר השפעה על הסביבה, נספח נופי וכיוצא בזאת.
- 8.9. מוסד תכנון, הדן בתכנית שהוכן כנספח לה מסמך ניהול נגר עילי וניקוז, והיא חלה בשטח בעל רגישות נופית סביבתית גבוהה, יעביר את הנספח לקבלת חוות דעת של רשות הטבע והגנים. הוגשה לרשות הטבע והגנים בקשה לחוות דעת, על פי הוראות תכנית זו, תגיש הרשות את חוות דעתה, למוסד התכנון, בתוך 30 יום מיום שהומצאו המסמכים הנדרשים לפי תכנית זו או תוך פרק זמן ארוך יותר כפי שיקבע מוסד תכנון, אם ביקשה זאת רשות הטבע והגנים.

9. אישור היתרים

- 9.1. הוגשה בקשה למוסד תכנון למתן היתר לבנייה או לשימוש בקרקע בתחום עורק ראשי, רצועות המגן וההשפעה שלו, בתחום עורק משני ורצועות המגן שלו ובתחום פשטי הצפה המסומנים בתשריט, יועבר העתק ממנה לרשות הניקוז שבתחומה נמצאת הקרקע נשואת הבקשה.
- 9.2. הוגשה בקשה למוסד תכנון למתן היתר לבנייה או לשימוש בקרקע בתחום רצועות ההשפעה של עורק משני, ישקול מתכנן המחוז או מהנדס הוועדה המקומית, לפי העניין, את הצורך בהעברת הבקשה לחוות דעת רשות הניקוז שבתחומה נמצאת הקרקע נשואת הבקשה.
- 9.3. רשות הניקוז שקיבלה העתק מבקשה כאמור בסעיף קטן 9.1, תעביר חוות-דעתה או הערותיה למוסד תכנון הנוגע לדבר תוך 30 יום מיום קבלת העתק הבקשה או תוך פרק זמן ארוך יותר כפי שיקבע מוסד תכנון, אם ביקשה זאת רשות הניקוז. לא העבירה רשות הניקוז חוות-דעתה או הערותיה במועד האמור, יראה זאת מוסד תכנון כחוות דעת שלפיה אין הערות.

10. תכנית למפעל ניקוז

- 10.1. הוועדה המחוזית בבואה לדון בתכנית למפעל ניקוז לפי חוק הניקוז, תבחן את ההשלכות התכנוניות של התכנית ואת ההשפעות הסביבתיות ובכללן שמירה ושיקום של ערכי טבע ונוף ותפקודי סביבה ושימושי פנאי ונופש, עם דגש מיוחד להבדלים בין תכניות החלות בשטח פתוח לבין תכניות החלות בשטח בנוי. הבחינה תכלול התייחסות לנושאים כלהלן:
- 10.1.1. פירוט התכניות הסטטוטוריות החלות על שטח התכנית למפעל ניקוז על פי חוק הניקוז.
- 10.1.2. פירוט ההשפעות של פתרונות הניקוז המוצעים על ערוץ הנחל, גדותיו וסביבתו.
- 10.1.3. שמירה מרבית של פיתולי העורק, ככל שניתן, תוך התייחסות להיבטים סביבתיים של נוף ואקולוגיה.
- 10.1.4. פירוט ההשפעות של פתרונות הניקוז המוצעים על שטחים גובלים ועל שטחים במורד אגן ההיקוות שיחולו כתוצאה משינויים במשטר הנגר עקב ביצוע התכנית.
- 10.1.5. ההשפעות ההדדיות בשטחים גובלים הנוגעים בדבר.

11. חוות דעת של רשות ניקוז לתכנית

- 11.1. תכנית המוגשת לרשות ניקוז לצורך קבלת חוות דעת תלויה בנספח לניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז שייערך בהתאם למפורט בנספח א'.
- 11.2. הוגשה לרשות ניקוז בקשה לחוות דעת, על פי הוראות תכנית זו, תגיש רשות הניקוז את חוות דעתה, למוסד התכנון, בתוך 30 יום מיום שהומצאו המסמכים הנדרשים לפי תכנית זו או תוך פרק זמן ארוך יותר כפי שיקבע מוסד תכנון, אם ביקשה זאת רשות הניקוז. לא ניתנה תשובה במועד, יראה זאת מוסד תכנון כחוות דעת שלפיה אין הערות.
- 11.3. מוסד תכנון רשאי לקבוע דרישות לנספח ניהול מי נגר עילי וניקוז השונות מאלו המפורטות בנספח א', או לפטור מהצורך להכין נספח במקרים שימצא לנכון לעשות כן. ואולם, לא יפטור מוסד תכנון מהצורך בהכנת נספח ניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז, בטרם הודיע לרשות הניקוז על כוונתו לפטור מהכנת נספח כאמור, ועל אפשרות רשות הניקוז להשמיע עמדתה בנושא הפטור בתוך מועד שייקבע לה.
- 11.4. במקרה שבו פטר מוסד תכנון מהצורך בהכנת נספח ניהול מי נגר עילי וניקוז בטל החיוב בקבלת חוות דעת רשות הניקוז כמפורט בסעיף 8.

12. נחל וסביבתו לתכנון

- 12.1. מטרת סעיף זה לקבוע הוראות לנחלים, מעבר לתפקודם כעורקים, שיבטיחו שמירה ושיקום של ערכי הטבע, הנוף והסביבה לאורך הנחלים ותפקודם לצורכי פעילויות פנאי ונופש.
- 12.2. לנחלים המסומנים בתשריט בקו ירוק עבה יוכנו תכניות לנחל וסביבתו.
- 12.3. הוראות סעיף זה באות להוסיף על האמור בתכנית זו בכל הנוגע לנחלים המסומנים בתשריט כנחל לתכנון.
- 12.4. תכנית לנחל וסביבתו תתייחס לאגן הנחל, תקבע את גבולות השטח הראוי לפיתוח ולשימור בזיקה לנחל, את ייעודי הקרקע, ותכלול הוראות והנחיות לגבי הנושאים הבאים:
- 12.4.1. שיקום ושימור הנחל לכל אורכו, כמסומן בתשריט, בראיה אגנית;
- 12.4.2. שימור, שיקום, ופיתוח ערכי טבע, נוף ותרבות בסביבת הנחל ושימור המערכת האקולוגית;
- 12.4.3. פיתוח שטחים לפעילות נופש בחיק הטבע לרווחת האוכלוסייה; ובכלל זה הבטחת מעבר חופשי ורציף לציבור, ככל שניתן, כחלק מפעילויות הנופש לאורך הנחל.

- 12.4.4. הבטחת זרימת המים ושמירה על איכותם בהתאם לפעילויות המתוכננות
בנחל;
- 12.4.5. הנחיות ליישום התכנית בליווי מסמכים סביבתיים מתאימים במידת
הצורך.
- 12.5. תכנית לנחל וסביבתו תכלול את כל השטח שהוגדר כנחל וסביבתו, אלא אם
השתכנע מוסד תכנון שניתן לוותר על דרישה זו כאשר אין חשש לפגיעה בשמירת
שטח הנחל וסביבתו, או שקיימים לדעתו שיקולים המצדיקים פיתוח השטח
בחלקים.
- 12.6. תכנית לבנייה בתחום שהוגדר כאזור לפיתוח נחל וסביבתו, תכלול נספח בינוי
ועיצוב המתייחס לזיקה שבין הבינוי המוצע לבין הנחל.
- 12.7. תכנית בשטח המיועד לנחל וסביבתו תכלול הוראות והנחיות כאמור בסעיפים
12.4.1 – 12.6 אלא אם שוכנע מוסד התכנון כי אין בתכנית כדי לפגוע באפשרות
ליישם בעתיד את האמור בסעיף זה.
- 12.8. תכנון מעברים, גשרים ותשתיות מעל ומתחת לעורק העובר בתחום שהוגדר
כאזור לפיתוח נחל וסביבתו, יבטיח שילובם בסביבה, תוך הימנעות מפגיעה
סביבתית ופגיעה ברצף האקולוגי של הנחל וסביבתו, ותוך מתן אפשרות למעבר
אדם ובעלי חיים במסדרון הנחל וגדותיו.
- 12.9. תכניות לנחל וסביבתו ייעדו, עד כמה שניתן, שימוש במאגרי השהיה להקטנת נגר
עילי לצורכי פעילויות פנאי ונופש.
- 12.10. האמור בסעיף זה, ככל שהוא מתייחס לשטחים הכלולים בתכניות לשמורת טבע,
או לגן לאומי או ליער, לפי העניין, בא להוסיף על האמור באותן תכניות ולא
לגרוע מהן.
- 12.11. אין בתכנית זו כדי למנוע הכנת תכניות לנחל וסביבתו לנחלים נוספים שאינם
מסומנים בתשריט של תכנית זו כנחלים לתכנון.
- 12.12. הוספה של נחלים לתכנון לאלה המסומנים בתשריט, לא תהווה שינוי לתכנית זו.

13. גמישות ורמת דיוק

- 13.1. תכניות הכוללות סטיות בתוואי העורקים או בשטח פשטי ההצפה המסומנים
בתשריט הנובעות מקנה המידה של התשריט שאינו מאפשר דיוק ממשי, וסטיות
הנובעות מהתנאים הטופוגרפיים לא יהוו שינויים לתכנית זו בסטיות אלו, ובלבד
שאינן בהן שינוי מהותי לתכנית זו.
- 13.2. תוואי העורקים, תחומי רצועות המגן, תחומי רצועות ההשפעה ותחומי פשטי
ההצפה יקבעו בתכניות.
- 13.3. תוואי תחומי נחל וסביבתו יקבעו בתכניות.

14. יחס לתכניות אחרות

- 14.1. תכנית זו באה להוסיף ולא לגרוע מהוראות תכנית לפי חוק הניקוז. במקרה של שתירה עם הוראות תכנית זאת, יגברו הוראות תכנית לפי חוק הניקוז.
- 14.2. תכנית זו אינה פוגעת בתכניות שאושרו קודם תחילתה.
- 14.3. תכנית לכרייה וחציבה בתחום עורק ורצועת המגן שלו אשר חורגת מגבולות אתר שסומן בתמ"א 14, אישורה יותנה באישור המועצה הארצית לתכנון ובנייה או וועדת משנה שלה.

15. הוראות מעבר

- תכנית שהוחלט להפקידה לפני תחילתה של תכנית זו ולדעת מוסד התכנון אשר דן בה, היא מנוגדת למגמות התכנון שבתכנית זו, תיבתן מחדש על ידי מוסד התכנון, לאור תכנית זו, לפני שיוחלט על אישורה, כל עוד לא נקבע אחרת בתכנית זו.

16. דיווח ועדכון

- 16.1. מדי חמש שנים מיום אישורה של תכנית זו, יגיש המשרד להגנת הסביבה למועצה הארצית לתכנון ובנייה סקירה בדבר קידום תכניות לנחל וסביבתו בהתייחס לנחלים המסומנים ככאלה בתשריט.
- 16.2. ניתן, באישור המועצה הארצית, להוסיף עורקים לתכנית זו ולא יראו בכך שינוי לתכנית.
- 16.3. מדי חמש שנים מיום אישור תכנית זו יעדכן מינהל התכנון, באישור המועצה הארצית לתכנון ובנייה, את התשריט, אם יחולו שינויים, ובמידה שיחולו, בנחלים, בעורקים ובפשטי ההצפה, לפי מידע שיועבר אליו על-ידי נציבות המים, רשויות הניקוז והוועדות המחוזיות.

נספח מנחה א' :

הנחיות להכנת נספח ניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז לתכנית

1. כללי

נספח לניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז לתכנית יערך בהתאם להנחיות הבאות:

- 1.1. המסמך יוגש באחריות עורך התכנית.
- 1.2. המסמך יכלול את שם האחראי לעריכתו, וכן את שמות נותני השירותים המקצועיים שהשתתפו בהכנתו.
- 1.3. המסמך יוכן בהתאם לתכניות אב לניקוז או תכניות אב אגניות, במידה שהוכנו.
- 1.4. המסמך יתייחס לכל המרכיבים בתכנית שיש להם השפעה על הניקוז.
- 1.5. המסמך יכלול רשימת מקורות המידע ונתונים ששימשו את מכיני המסמך.
- 1.6. המסמך יכלול התייחסות מלאה לכל סעיף בהנחיות. באם לסעיף מסוים לא תוגש התייחסות או שיוגש בצורה שונה מהמבוקש, יש לפרט ולנמק את השינוי לעומת ההנחיות.
- 1.7. המסמך יכלול בראשיתו תקציר ובו עיקר הממצאים.
- 1.8. הנחיות אלה להכנת המסמך יהוו חלק מהמסמך ויופיעו כנספח בסופו.
- 1.9. יש להגיש את המסמך למוסד התכנון בארבעה עותקים.

2. נתוני הרקע

נספח ניהול הטיפול במי נגר עילי ובניקוז יכלול את המידע הממופה ותיאור מידע רלבנטי כדלקמן:

- 2.1. מפה טופוגרפית מעודכנת מאת המרכז למיפוי ישראל, בקנה מידה המתאים לרמת פירוט התכנית, המציגה את תחום התכנית על רקע אגני ההיקוות בהם היא ממוקמת, עם הדגשת העורקים ופשטי ההצפה הקיימים, מערכת הניקוז הקיימת ומיפוי קווי תשתיות קיימים, מסילות ברזל ודרכים.
- 2.2. מפת שימושי קרקע, מפת ייעודי קרקע לפי תכניות קיימות ומפת שיפועים בתחום התכנית וסביבתה בקנה המידה המתאים לרמת פירוט התכנית ובטווח הרלבנטי לנושא הניקוז.
- 2.3. תיאור הסביבה וציון נושאים אופייניים לאזור התכנית כגון שמירה על ערכי טבע ונוף, סחף קרקע, הצפות, ניקוז לקוי וכדומה.
- 2.4. סיווג הקרקע לפי מפות מדריך "חבורות הקרקע" בקני"מ 1: 50,000 (1975) או לפי מפות הסקר הארצי בקני"מ 1: 20,000 (1955).

2.5 סקירה הידרולוגית שתכלול:

- 2.5.1 משטר הגשמים;
- 2.5.2 כושר החידור של הקרקע;
- 2.5.3 מיקום תחנות הידרומטריות בתחום ההתנקזות הנדון ובסביבתו;
- 2.5.4 נתונים מדודים של ספיקות מים ונפחי זרימה בתחום ההתנקזות הנדון ובסביבתו;
- 2.5.5 סקירת הצפות קודמות בתחום התכנית ובשטחים גובלים.

2.6 חישוב ספיקת התכן בעורקים שבתחום התכנית יתבסס על הטבלה הבאה או על פי עדכונים כפי שיעודכנו מעת לעת על-ידי נציב המים:

הסתברות מירבית לאירוע בשנה מסוימת	תקופת חזרה בשנים	השימוש בשטח
10%	10	חקלאות: גידולי שדה ומטעים, פארקים
4%	25	בתי צמיחה ומבנים בשטחים פתוחים
2% לכל היותר	לפחות 50	כבישים ומסילות ברזל *
1%	100	סוללות מאגרים וסכרים **
1%	100	שטחים מבונים מעורקי ניקוז ראשיים **
20% עד 2%	5 עד 50	שטחים מבונים (רחובות, מגרשי חניה חצרות בתים וכיו"ב)
1%	100	הצפה פנימית של בתים מכל מערכת ניקוז.

* הצפת מיסעות וגשרים לפי תקני מע"צ ורכבת ישראל

** בכל מקרה שיש סיכון של ממש לחיי אדם, הסתברות התכנון תהיה 1% ומטה בחתאם לדרגת הסיכון וחומרת הנזק

- 2.7 חישוב ספיקת התכן בעורקים שבתחום התכנית יבוצע לשני מצבים: למצב קיים בשטח לפני השינויים המתוכננים ולמצב מוצע, לאחר השינויים המוצעים.
- 2.8 לחישוב ספיקת התכן בעורקים שבתחום התכנית מומלץ להתבסס על מודלים הידרולוגיים מקובלים.

2.9. תיאור מערכת הניקוז הקיימת בתחום התכנית יכלול את מידות העורקים, שיפועי אורך, חתכי רוחב, ציפוי קרקעית העורקים ומבנים בתוך העורקים (מפלים, ביצור דופן וכדומה), מוצא מערכת הניקוז הקיימת במורד, חישוב כושר ההולכה של העורקים הקיימים, ותיאור מנגנון תחזוקת הניקוז הקיים בתחום התכנית.

3. תיאור התכנית המוצעת

3.1. התכנית תוצג על גבי מפה טופוגרפית בקנה מידה המתאים לרמת פירוט התכנית ובטווח הרלבנטי לנושא הניקוז ותכלול:

3.1.1. גבולות אגני ניקוז ותת-אגני ניקוז בתחום התכנית, קווי ניקוז, תוואי תעלות ומובילי מים סגורים וחיבורם לעורקים.

3.1.2. חיבור מוצאי העורקים בתכנית לעורק המסוגל לקלוט את כל הנגר החזוי ע"פ ספיקות התכן המחושבות. התכנית תציין ותפרט את נתיבי זרימת הנגר בתחומה.

3.2. יוצגו חתכי אורך ורוחב של העורקים המתוכננים הכוללים את העורק ותחום של 20 מטר מכל צד של העורק.

3.3. יוצגו שרטוטים של מתקנים במידה ומוצעים, הקשורים בעורקים כגון מעברי מים, סוללות, תעלות, מתקני קליטת מים, מפלים ומבנים הידראוליים אחרים.

3.4. יצוינו המפרטים הטכניים המתייחסים לאמצעי ייצוב לעורקים והגנה על מתקנים במידה ומוצעים.

3.5. נתוני תכנון העורקים ירוכזו ויוצגו בשתי טבלאות:

3.5.1. טבלת סיכום שתכלול: מסי' תת-אגן ההיקוות, שטח האגן, שטח פתוח, שטח בנוי, ספיקת התכן בהסתברויות השונות, אורך קטע העורק ורוחב בין הגדות.

3.5.2. טבלה מפורטת לכל אגן וקטעי עורק (החלוקה לקטעים לפי שינויים בולטים בשיפוע האורכי או כניסת עורקים נוספים) שתכלול: זיהוי העורק והקטע, גודל אגן ההיקוות המתנקז לקטע, ספיקת התכן, הספיקה המרבית שיכולה לעבור בעורק (חתך זרימה שכולל את הבלט), שיפוע אורכי מתוכנן, צורת חתך העורק ושיפועי הדפנות, מהירות הזרימה המחושבת, גובה המים בספיקת התכן בלט מינימלי, אמצעי ייצוב העורק בהתאם למהירות המותרת והערות.

3.6. התכנית תכלול חישובים הידראוליים של מערכת הניקוז המוצעת ותכנון מבנים כגון גשרים, מפלים וכדומה.

3.7. יצוינו דרישות לחישובי מרחקים בין הקולטנים, מרחק מקו הרכס עד הקולטן הראשון, בהתאם לקריטריונים המאושרים במסגרת תוכנית אב לניקוז.

3.8. יצוינו קריטריונים למקדמי נגר עילי וזמן ריכוז עד הקולטן הראשון ולחישוב ספיקות התכן, בהתאם לקריטריונים המאושרים במסגרת תוכנית אב לניקוז.

4. השפעות צפויות על הסביבה

- 4.1 פירוט נפח האיגום או ההצפה הצפוי, תדירות ההצפה ומשכה החזוי.
- 4.2 פירוט תוספת או הפחתת הנגר הצפוי כתוצאה מביצוע התכנית.
- 4.3 פירוט ההשפעות של פתרונות הניקוז המוצעים על שטחים גובלים ועל שטחים במורד אגן ההיקוות כתוצאה משינויים במשטר הנגר עקב ביצוע התכנית.
- 4.4 פירוט ההשפעות של פתרונות הניקוז המוצעים על ערוץ הנחל, גדותיו וסביבתו.
- 4.5 פירוט ההשפעות על תחום התכנית בשל נגר המגיע אליה ממעלה אגן ההיקוות.

5. אמצעים למניעת נזקים

- 5.1 תיאור האמצעים להגברת החלחול בשטח בנוי במטרה להקטין את כמויות המים המגיעות למערכות הניקוז האזוריות, להקטין עלויות פעולות הניקוז ולהעשיר את מי התהום.
- 5.2 פירוט השינויים הנדרשים במערכת הניקוז הקיימת כדי לקלוט את מי הנגר הנוספים, באם ישנם. השינויים יתואמו עם רשות הניקוז או הרשות המקומית הרלבנטית.
- 5.3 פירוט האמצעים לצמצום פגיעה בטבע ובנוף, באתרי עתיקות, בערוץ הנחל ובשטחים גובלים, לרבות שטחים חקלאיים ושטחים שאינם מבונים, כתוצאה מפתרונות הניקוז המוצעים בתכנית.
- 5.4 המלצות להוראות התכנית שיבטיחו צמצום נזקי הצפות, שיטפונות וסחף, וטיפול בנגר עילי שמקורו בתחום התכנית.
- 5.5 קביעת גובה מינימלי, מעל רום שיטפון החזוי בהסתברות מוגדרת, לרצפת מבנים, לדרכים ולמתקנים הנדסיים.